

Imatge general del jaciment amb un grup d'arqueòlegs, ahir al matí al Coll del Moro. FOTO: JOAN REVILLAS

Gandesa

Els arqueòlegs troben els primers jaciments rurals al voltant del Coll del Moro

Són els primers assentaments rurals que es troben entre vestigis ibers a l'interior de Catalunya. La prospecció de la darrera campanya s'ha fet en superfície, en 400 hectàrees

M. PALLÀS
GANDESA

Els arqueòlegs de la Universitat de Barcelona i de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica han executat aquest mes de juliol la cinquena campanya d'excavacions al jaciment ibèric del Coll del Moro de Gandesa. En aquesta ocasió les prospeccions han sigut en superfície, en unes 400 hectàrees, dins de la vall entre Gandesa i Bot, als peus del jaciment ibèric.

La campanya ha donat per resultat la descoberta de tres assentaments rurals que dependrien del poblat ibèric, els primers que es troben entre els vestigis ibers a l'interior de Catalunya.

Es tracta de jaciments força petits, d'entre 25 i 30 metres quadrats repartits per l'altiplà central

Una punta d'una fletxa de sílex, una de les peces trobades en aquests assentaments rurals. FOTO: JOAN REVILLAS

de la comarca que ajudaran a establir quin era el sistema de gestió agrícola que es feia a la zona, encara sense coneixement. Probablement, els cultius eren també, com avui en dia, de vinya.

«Hi ha a altres assentaments rurals a Tarragona i Barcelona, però aquests són els primers de l'interior de Catalunya», va explicar ahir el codirector de les excavacions arqueològiques del Coll del Moro, Rafel Jornet. «Són jaciments molt petits sempre visualment controlats des de la torre del Coll del Moro. Els senyors que residien al poblat manufacturarien el raïm o altres productes dels assentaments i els comercialitzarien».

Els indicis que han apuntat a localitzar aquests tres assentaments rurals són les acumulacions

de ceràmica que hi havia, molt nombrosa i fins i tot més antiga que el mateix poblat ibèric.

Així, els arqueòlegs han trobat importants acumulacions de ceràmica, de fins a 300 fragments, la majoria d'època moderna o contemporània però també del neolític final i del calcolític, com una punta d'una fletxa de sílex emprada per caçar probablement, segons ha detallat també Carme Belarte, codirectora de les excavacions al jaciment.

«Fins que no s'excavés aquests assentaments rurals no se sabia si eren cultius de vinya o no, però és probable que sí», detalla Jornet.

El trull més antic de Catalunya

En les anteriors excavacions arqueològiques al Coll del Moro s'havia trobat un taller de transformació de lli i manufactura de teixits, però també el trull més antic de Catalunya amb restes del que seria suc fermentat de raïm negre, com han confirmat recents estudis bioquímics.

Les proves d'ADN encara estan pendents de resoldre si es tracta-

Encara es desconeix si els cultius propers al poblat serien de vinya, però és probable

ria de vi de garnatxa, la varietat de raïm autòctona de la Terra Alta, o no, tot i que les proves científiques sí que han donat positiu en suc de raïm i en un àcid que s'acostuma a trobar en les fruites vermelles, segons han indicat els arqueòlegs.

Amb la tercera campanya, la de l'estiu del 2016, es va ratificar que el poblat compta amb el trull de vi més antic de tot Catalunya, datat del segle III aC, una de les característiques més especials i de més arrelament al territori de la Terra Alta d'aquest jaciment ibèric.

Producció artesanal

L'estiu passat, els arqueòlegs que treballaven en la quarta campanya del jaciment van confirmar també que el poblat era un centre de producció artesanal. Així ho demostren els seus edificis de planta absidal, poc comuns en aquella època, que podrien haver servit d'espai d'emmagatzematge per guardar-hi els productes i les creacions artesanals. Sembla que els ibers podrien haver viscut a sobre d'aquestes construccions, de les quals ara se'n veu la planta baixa i una de les portes.

El nou descobriment d'aquests tres assentaments rurals és, així doncs, una altra característica que ajuda a definir cada cop millor aquest mapa ibèric de la Terra Alta.